

## METODA PROIECTELOR-APLICABILITATE LA NIVEL PRIMAR

PROF.INV.PRIMAR: BÂRLEA CORNELIA,  
C. N, I,,CARMEN SYLVA” PETROȘANI

La nivelul învățământului românesc au apărut idei și practici care au încurajat schimbarea abordării de la curriculum centrat pe disciplină la un curriculum centrat pe elev. Situarea elevului în centrul organizării procesului de predare – învățare a constituit o schimbare fundamentală care a atras după sine necesitatea găsirii acelor soluții didactice care să stimuleze performanța copilului, cel puțin la nivelul descris de potențialul său.

Deci ce este un proiect? Un demers didactic în grup, într-o interacțiune continuă, prin care se urmărește integrarea noilor informații în structuri cognitive proprii și transferarea lor în conținuturi noi, aplicabile în practică, o comunitate de învățare în care fiecare contribuie atât la propria învățare, cât și la procesul de învățare colectiv, o acțiune de cercetare și acțiune practică .

Un proiect este o extindere, o investigare a unui subiect din sfera idealului sau practicului către care copilul își îndreaptă întreaga atenție și energie. Proiectul îi implică pe elevi în conducerea investigației fenomenelor și evenimentelor din mediul apropiat despre care dorește să învețe mai mult. Respectând ruta individuală a învățării și ritmul propriu fiecărui copil, proiectul poate fi dus la bun sfârșit de către un grup de elevi, de către întreaga clasă sau, ocazional, de către un singur elev.

Reforma educațională, prin implementarea metodei proiectului, permite dobândirea de către elev a unor deprinderi și abilități prin care, ulterior, se poate realiza înțelegerea și producerea unor raționamente autentice, devenind astfel participanți activi în viața comunității. Se face astfel trecerea de la modelele tradiționale, care limitează uneori realizarea cunoașterii, la cunoașterea în cadrul unei cercetări practice care le oferă copiilor posibilitatea de a explora domenii noi, de a acumula cunoștințe în mod independent și de a dezvolta competențe precum creativitatea, spiritul de inițiativă, capacitatea de a comunica și de a lucra în echipă.

Metoda proiectelor face parte din categoria strategiilor alternative (moderne).

**Învățarea prin proiect** se caracterizează prin următoarele aspecte:

- elevii și cadrele didactice își fixează prin negociere obiectivele;
- aspectele teoretice și cele practice se completează reciproc;
- conținuturile învățării sunt rezultatul unui efort personal de investigație;
- obiectivele educaționale se ating în cadrul unui proces complex și de durată;
- rezultatele activității sunt palpabile (proiectul se finalizează printr-un produs).

Poate fi folosit în diferite contexte și urmărind obiective variate:

- efectuarea de investigații în mediul înconjurător;
- proiectarea și confecționarea unor aparate, instalații, machete etc.;
- elaborarea și prezentarea unor referate;
- implicarea elevilor în realizarea unor proiecte de interes local.

Proiectul se distinge ca o metodă globală și cu caracter de interdisciplinaritate. Metoda îmbină cercetarea cu acțiunea, antrenează elevii la rezolvarea unor probleme practice, acumulând un plus de informație și stimulându-i în autoevaluare.

Realizarea unui proiect implică trei faze. Fiecare cuprinde etape specifice.

**Faza I :**

### **a) Alegerea subiectului și planificarea demersului didactic necesar realizării proiectului**

În acest moment se stabilesc obiectivele, se analizează resursele materiale, umane și de timp disponibile, se aleg conținuturile și strategiile didactice.

*Exemple de teme:* Familia mea; Toamna; Animale sălbatice din țara noastră; etc

### **b) Stabilirea direcțiilor de dezvoltare**

**Harta** cuprinde aspecte principale ale conținuturilor ce vor fi abordate în cadrul proiectelor. Această hartă conceptuală se poate realiza pe baza unui brainstorming împreună cu copiii. Fiecare enunț (tema, subtemele) poate fi scris cu o culoare și ilustrat cu ajutorul unor imagini sau a unui desen. Harta poate rămâne deschisă adăugirilor și modificărilor pe tot parcursul derulării proiectului.

Se concepe un inventar de probleme, care cuprinde întrebări la care se vor căuta răspunsuri prin investigația care se va face.

De-a lungul primei faze a proiectului, copiii valorifică experiența lor trecută referitoare la subiectul care urmează a fi investigat.

Harta și inventarul de probleme pot fi însoțite și de postere pentru părinți, în care sunt informați cu privire la intenția copiilor de a studia împreună un anumit subiect. Vor avea loc și discuții cu persoane implicate: specialiști, alte cadre didactice, părinți, elevi.

### **c) Crearea centrului tematic și procurarea materialelor pentru proiect**

Centrul tematic este locul unde se expun materiale legate de tema proiectului. Acest centru e creat de învățător împreună cu copiii. Pentru diverși colaboratori din comunitate sau parteneri educaționali care au posibilitatea de a sprijini proiectul prin furnizarea de materiale specifice, se vor putea concepe scrisori de intenție prin care să-și facă cunoscute dorințele.

Anumite materiale pot fi confecționate chiar de către copii, în unele etape premergătoare derulării proiectului sau chiar în timpul derulării acestuia.

**Faza a II-a** a proiectului presupune **activitatea de documentare și investigare** precum și **stabilirea de roluri și responsabilități** pentru fiecare grupă și pentru fiecare elev din grupă.

Activitatea de documentare și investigare reprezintă inima proiectului. Ea constă într-o investigație directă care include drumetii, excursii, vizite la muzee, cetăți, mănăstiri etc. pentru a investiga locurile, obiectele sau evenimentele. Elevii observă atent și înregistrează datele, explorează, formulează predicții, discută despre noile date descoperite, sintetizează rezultatele demersurilor lor. Ei desenează în urma observației, confecționează obiecte, construiesc machete.

Spațiul clasei trebuie împărțit în ateliere în care se lucrează cu grupe mici de elevi.

#### **Faza a III-a:**

### **a) Adăugarea de detalii și atribuirea unor funcționalități produsului finit**

În final, copiii adaugă detalii proiectului inițial și găsesc funcționalități produsului finit.

Acestea pot crea copiilor o motivație mai puternică și îi implică afectiv. Exemple:

- o machetă ce poate fi folosită ca suport material pentru o activitate la o clasă paralelă;
- jucăriile confecționate pot fi oferite de ziua de naștere a unui coleg;
- obiectele realizate pot fi expuse și vândute în cadrul unei expoziții cu vânzare, iar elevii vor hotărî singuri ce vor achiziționa cu banii obținuți;
- tablouri, icoane, măști cu care pot orna pereții clasei sau holurile școlii;
- o dramatizare poate constitui un număr artistic prezentat colegilor sau părinților.

### **b) Evaluarea**

Această etapă include pregătirea și prezentarea rapoartelor cu rezultatele investigației sub forma unor descrieri a ceea ce au descoperit, a unor discuții.

În **evaluarea activității copiilor** se va urmări modul în care au fost valorificate de către aceștia, în cadrul proiectului, conexiunile și perspectivele interdisciplinare, care sunt competențele dobândite de ei și capacitatea acestora de a realiza transferul în alte domenii și în alte situații, precum și capacitatea lor de a fructifica valențele ale proiectului, în vederea inițierii altuia nou.

În ceea ce privește **evaluarea proiectului**, aceasta se poate realiza în diferite maniere:

- sub forma unui album de fotografii făcute în timpul derulării proiectului;
- sub forma unui dosar tematic;
- prin prezentarea unui film video cu momente din desfășurarea proiectului;
- printr-un spectacol literar-muzical prezentat părinților sau colegilor de la alte clase;
- sub forma unei cărți sau reviste în care copiii și-au adunat lucrările proprii și impresiile în urma desfășurării activității;
- prin prezentarea unor raportări grafice;
- prin realizarea unor monografii cu informații pe care ei le-au aflat în timpul proiectului;

Activitatea în proiect are valențe formativ-educative:

- elevii devin responsabili în alegerea și realizarea temei;
- ei își formează deprinderi de muncă intelectuală specifice activității științifice (a investiga, a experimenta, a se documenta, a elabora, a comunica rezultatele proiectului etc.);
- elevii învață să colaboreze;
- permite un demers individualizat (ține de mediul de origine al elevilor, de centrele de interes).

Evaluarea muncii depuse oferă cadrului didactic prilejul să constate că proiectul nu este un subiect separat, ci o parte complementară, care aduce un plus informativ și formativ în activitatea de educare a copilului.

Cadrele didactice care doresc să folosească metoda proiectului la clasă sunt nevoite să adopte noi strategii de instruire pentru a avea rezultate. Majoritatea cadrelor didactice nu sunt pregătite să-și asume rolul de ghid sau facilitator și să predea în acest mod. Pe măsură ce cadrele didactice și elevii lucrează împreună la proiecte și integrează tehnologiile, rolurile lor se modifică, iar spațiul educațional își redistribuie actorii.

Unii învățători pot considera haosul „organizat” al proiectelor drept descurajator. O clasă care învață prin proiecte este o clasă centrată pe elev, în care colaborarea, conversația și mișcarea sunt absolut necesare. Trebuie creat mediul în care elevii nu au rețineri să-și împărtășească opiniile și ideile, ei fiind încurajați să gândească în mod autonom și la un nivel superior.

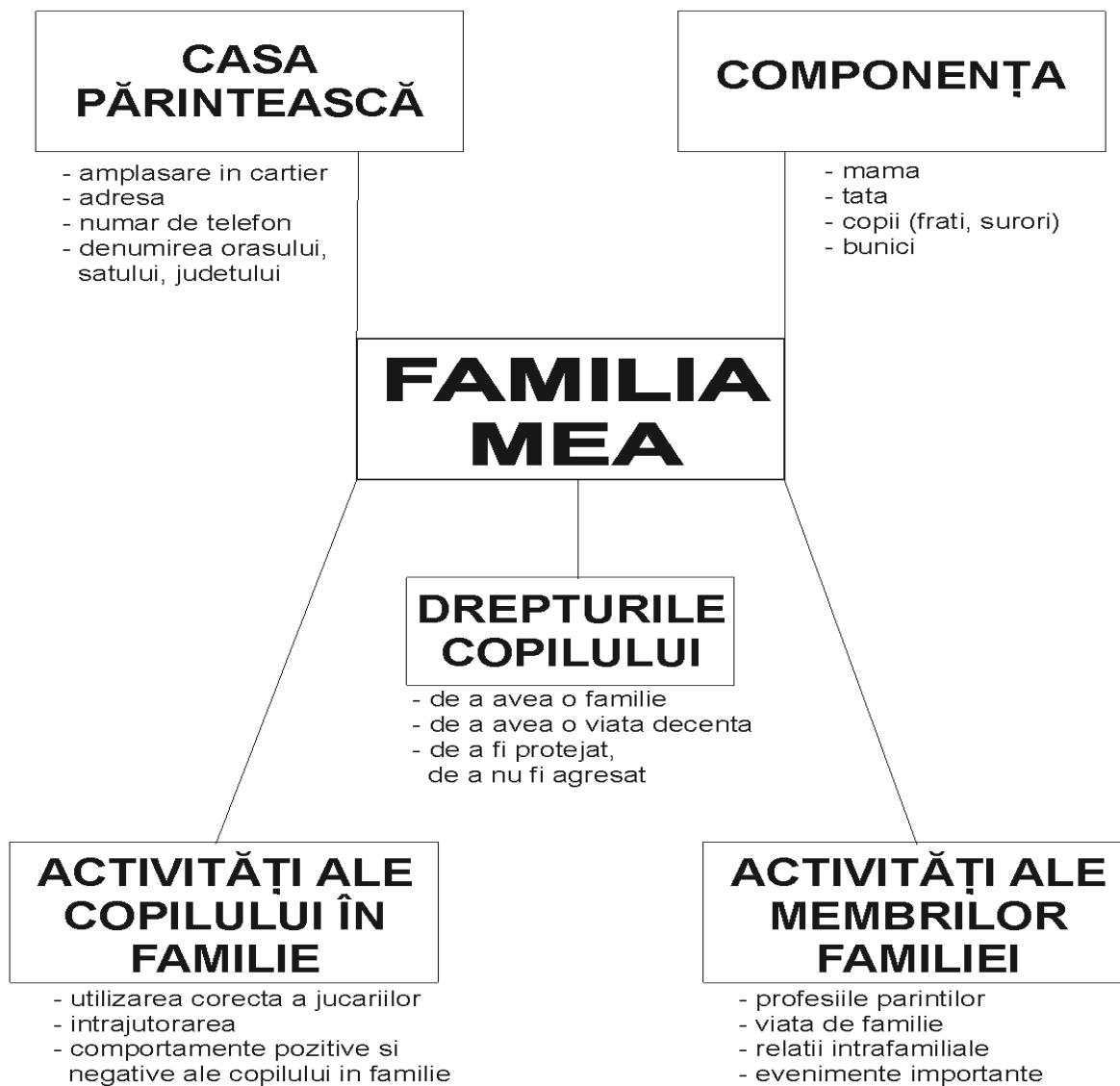
O unitate de învățare bazată pe un proiect, se concentrează pe ideile importante, care au o valoare durabilă, dincolo de sala de clasă, elevii devenind în mod activ implicați și autonomi în luarea deciziilor și orientarea propriilor acțiuni: ei gândesc și produc la un nivel complex. Elevii trebuie să primească o direcție foarte clară, prin care sunt definite așteptările, responsabilitățile, procesele și calendarul activităților. În mod esențial, ceea ce necesită mai mult timp de pregătire, are drept răsplată rezultatele învățării.

Cea mai importantă componentă a feedback-ului dintre elevi și învățători o reprezintă modelarea prealabilă. Este absolut necesar ca învățătorul să prezinte un model și să le arate elevilor cum să ofere feedback într-un mod constructiv. Omiterea acestei etape ar putea să ducă la un eșec total. Fiind pe cont propriu în situația de a oferi feedback, mulți elevi vor folosi timpul pentru a vorbi, a critica munca altor elevi sau pot pur și simplu să nu facă nimic. Elevii trebuie să răspundă pentru comentariile și sugestiile pe care le fac și pentru feedback-ul dat, trebuind să știe de la început cum să facă acest lucru în mod eficient.

## PROIECT TEMATIC

### FAMILIA MEA

“Cine are parinti, pe pamant, nu in gand,  
Mai aude si-n somn ochii lumii plangand!”  
(A. Paunescu)



#### Bibliografie:

- ◆ Ionescu ,M.; Radu , I.-*Didactica modernă*, Cluj- Napoca, Editura Dacia, 2001;
- ◆ Stanciu , Mihai- *Didactica postmodernă*, Suceava, Editura Universității Suceava, 2003